

УДК 616.314.17–008.1–085.276

Застосування антигомотоксичної терапії в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту

Л. В. Дерейко, О. О. Жизномирська, Л. Г. Самойлюк, Г. Г. Трух, Т. О. Нефьодова
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,
Клінічна лікарня Львівської залізниці, Львів
Дорожня стоматологічна поліклініка на станції Львів Львівської залізниці

Ключові слова: хвороби пародонта, консервативне та хірургічне лікування, пародонтальні кишень, антигомотоксична терапія.

Генералізований пародонтит посідає чільне місце серед патологій пародонта, його лікування становить істотну проблему для практичних лікарів. Згідно з численними епідеміологічними дослідженнями, його поширеність залежно від регіону та віку обстежених становить 40–100 %.

Прогноз захворювання часто є несприятливим, прогресування запально-дистрофічного процесу тканин пародонта зумовлює деструкцію кістки альвеолярного паростка з прогресуючою втратою зубів, призводить до інтоксикації й алергізації організму та підтримки хроніосептичних станів, спричиняючи автоімунні зміни.

Одним з основних чинників у розвитку пародонта є маргінальне інфікування і зумовлена ним активна запальна реакція з імунним захистом на початкових стадіях, яка в подальшому переростає в патологічну. Загальносоматичні захворювання та функціональні порушення (травма, зубні відкладення, патологія прикусу) у 80 % пацієнтів активізують патологічний процес. Тому загально-визнаний підхід до лікування пародонтиту полягає у здійсненні індивідуальної гігієнічної програми, професійної гігієни, антимікробної та проти-запальної терапії, ліквідації пародонтальних кишень хірургічним шляхом, застосуванні ортопедичних методів лікування.

Залежно від глибини ураження тканин пародонта (ступеня пародонтиту) використовують лікарські засоби різних за механізмом дії та фармакологічним ефектом груп. Застосування великої кількості медикаментів свідчить про те, що до сьогоднішнього дня не знайдено досить ефективних і безпечних засобів лікування захворювань пародонта. Тому триває пошук нових засобів та методів лікування, що впливали б на запалення у різні фази.

Серед небажаних ефектів алопатичної (традиційної, ортодоксальної) терапії слід виокремити ульцерогенну дію засобів, їхній токсичний вплив на внутрішні органи (печінка, нирки, система крові), дисбактеріоз, алергійні реакції, зниження імунологічної реакції організму, сприяння переходу гострого процесу в хронічний, що важко піддається лікуванню, схильність до інфекційних захворювань після нераціонального приймання антибіотиків. У зв'язку з цим останніми роками як альтернатива до алопатичної медицини успішно зарекомендувала себе антигомотоксична терапія, що посіла одне з провідних місць у біологічній медицині поряд із класичною гомеопатією, акупунктурою та мануальною терапією.

У 1948–1949 роках лікар Рекевек створив своє вчення гомотоксикологію (ланка, що сполучає гомеопатичну та традиційну медицину), а також фірму «Хеель» (Heel), яка стала провідним підприємством фармацевтичної промисловості, що спеціалізується з випуску комплексних гомеопатичних засобів (понад 2 200 найменувань).

Оскільки основним етіологічним чинником у виникненні пародонтиту є зубна бляшка (в 1 мг її міститься $500 \cdot 10^6$ мікроорганізмів), основним видом медикаментозного лікування є антибактеріальна та протизапальна терапія.

Найпоширенішим антибактеріальним засобом у стоматологів і сьогодні є традиційні ін'єкції лінкоміцину в перехідну складку слизової оболонки порожнини рота. Це зумовлює розвиток резистентності патогенної мікрофлори ротової порожнини до цього засобу. Виразний позитивний ефект дії лінкоміцину на перших етапах лікування змінюється на повну відсутність терапевтичного ефекту на подальших етапах лікування, виникає небезпека алергійних реакцій негативного типу, розлитих ін'єкційних набряків, гематом. Зрештою

маніпуляції є дуже болючими (перехідна складка не є місцем для ін'єкцій антибіотика). Ці проблеми та ускладнення змушують переглянути та різко обмежити показання до застосування алопатичних антибактеріальних засобів, які чинять побічну дію на організм і можуть спричинити в пацієнта загострення фонових захворювань [6].

Німецька гомеопатична фірма «Хеель» надає практичному лікарю можливість скористатися перевагами комплексних біологічних засобів (табл. 1).

Застосування одного антигомтоксичного засобу дає змогу замінити низку алопатичних середників [6]:

«Траумель С» — антибіотики, анагетіки, «Троксевазин», гепарин, «Трентал», «Солкосерил», метилурацил, «Дицинон», хлорид кальцію.

«Ехінацея композитум С» — антибактеріальні засоби, протівірусні засоби, стафілококовий анатоксин, імуностимулятори («Тималін», Т-активін, левамизол, пірогенал та ін.), глюкокортикостероїди, нестероїдні протизапальні засоби.

«Лімфоміозот» — антибіотики, сульфаніламідні препарати, антигістамінні препарати, гепаринову мазь, «Троксевазин», сечогінні, лідазу, «Курантил», «Трентал».

У стоматології широко використовують комплексний антигомтоксичний протизапальний засіб «Траумель С» (Traumeel S), який характеризується широким спектром дії та є основним у лікуванні генералізованого пародонтиту [1, 3–5]. До складу засобу входять 12 компонентів рослинного і 2 — мінерального походження в гомеопатичній формі. «Траумель С» є безпечним засобом, який спричиняє мінімальний побічний ефект. Форма випуску засобу — мазі, ін'єкції, таблетки. Найважчий у складі засобу *Mercurius solubilis Hahnemannii* забезпечує протизапальну і протівірусну дію, *Aconitum*, *Arnica* — підвищення тону судин, Кальцій — ущільнення судин, *Hamamelis* — усунення венозного застою і протидію утворенню тромбів, *Millefolium* — кровоспинний ефект, сульфід і полісульфід кальцію — підтримання та поліпшення клітинного дихання й окисно-віднов-

них процесів, *Hepar sulfuris* — утворення доброго і «повноцінного» гною, усі компоненти в комплексі — стимуляцію захисної системи, *Arnica*, *Calendula*, *Echinacea*, *Symphytum* — активне загоювання ран, уникнення шоку.

Комплексна дія засобу «Лімфоміозот» реалізується за рахунок 14 компонентів рослинного і тваринного — мінерального походження, тропних до лімфатичної системи організму. Такий склад забезпечує йому потужні дренажні властивості, що допомагає очищати лімфу та сполучну тканину від токсинів як під час захворювання, так і з профілактичною метою (аналогів немає). «Лімфоміозот» використовують як стартову дренажну терапію для зменшення набряків, для загальної дезінтоксикації організму за пародонтиту, особливо в стадії абсцедування.

Комбінація комплексних антигомтоксичних засобів «Траумель С», «Ехінацея композитум С» і «Лімфоміозот» характеризується виразною антибактеріальною, протизапальною, антигістамінною, імуномодулювальною дією, позитивно впливає на стан мікроциркуляції. Тому ми передбачали, що саме ця комбінація може виявитися ефективною і в лікуванні пародонтиту тяжкого ступеня (абсцедивна форма) [7].

Мета дослідження — уточнити показання до застосування антигомтоксичних засобів як альтернативних до традиційної медицини у хворих на генералізований пародонтит різного ступеня та в осіб з обтяженим анамнезом (алергоанамнез і наявність фонових захворювань).

У дослідженні брали участь 10 хворих на пародонтит віком від 18 до 50 років. У 3 хворих відзначено пародонтит легкого ступеня, у 7-х — пародонтит середнього й тяжкого ступеня.

Тактика застосування антигомтоксичних засобів залежала від тяжкості захворювання. У разі пародонтиту середньої тяжкості (кровоточивість та набряк ясен, пародонтальна кишеня до 6 мм) після санації порожнини рота, кюретажу й оброблення пародонтальних кишень розчином антисептика виконували аплікації мазі «Траумель С».

Таблиця 1

Переваги застосування комплексних біологічних засобів

Біологічні лікарські середники	Традиційні лікарські середники
<p>Нижча порівняно з алопатичними засобами ефективність у гострих випадках</p> <p>Висока ефективність у хронічних випадках</p> <p>Відсутність побічних ефектів, алергійних реакцій</p> <p>Відсутність протипоказань та вікових обмежень</p> <p>Підвищення імунітету пацієнта в процесі лікування</p>	<p>Висока ефективність у гострих випадках</p> <p>Низька ефективність у хронічних випадках</p> <p>Часті побічні реакції (алергія, дисбактеріоз, медикаментозна хвороба та ін.)</p> <p>Межа застосування: діти та вагітні</p> <p>Можливе пригнічення імунітету</p>

Застосування мазі «Траумель С» знімало біль після кюретажу, зменшувало гноетечу, кровоточивість, прискорювало загоєння ясенного краю, зменшуючи глибину пародонтальної кишені. Після ліквідації загострення запального процесу зазвичай було достатньо провести 4–5 аплікацій «Траумель С» (1 раз на добу) [2].

У разі хірургічного лікування генералізованого пародонтиту важкого ступеня призначали ін'єкції «Траумель С» (№ 5) за схемою: напередодні хірургічного втручання — 1 ампула, у день операції — 2 ампули (вранці та ввечері) та протягом наступних 2 днів по 1 ін'єкції. Хворі на пародонтит середнього та важкого ступеня приймали, крім цього, «Лімфоміозот» по 10 крапель 3 рази на день упродовж 21 дня. Препарат «Ехінацея композитум С» вводили внутрішньом'язово по 1 мл (1 ампула) 3 рази на тиждень. Курс лікування — 10 ампул. Динаміку клінічних симптомів оцінювали через 10 днів (легкий ступінь) і через 20 днів (середній та тяжкий).

На кінець лікування спостерігали зникнення неприємного запаху з рота, больового синдрому, кровоточивості ясен і запалення в цілому, прискорення процесу епітелізації тканин, відзначали зменшення глибини пародонтальних кишень, стабілізацію зубів, сповільнення утворення м'якого нальоту й зубного каменю.

Результати проведених клінічних спостережень підтвердили ефективність поєднання комплексних гомеопатичних засобів «Траумель С», «Лімфоміозот», «Ехінацея композитум С» у лікуванні генералізованого пародонтиту. Слід особливо відзначити, що їхнє використання не спричинило жодного побічного ефекту.

Мета цієї публікації полягала в тому, щоб ознайомити читача із застосуванням в стоматології антигомтоксичної терапії — засобу «Траумель С» різних лікарських форм у комбінації з препаратами «Лімфоміозот» та «Ехінацея композитум С», з багатоплановістю їхньої дії та високою ефективністю.

Цитована література

1. Безруков С. Г. Опыт применения препарата Траумеел S в комплексном лечении больных с флегмонами и абсцессами тканей в челюстно-лицевой области / С. Г. Безруков, З. С. Салиева // Биологическая терапия.— 1999.— № 2.— С. 20–22.
2. Варфоломеев И. А. Применение препарата Траумеел S (мазь) для лечения воспалительных процессов в челюстно-лицевой области // Биологическая терапия.— 1999.— № 1.— С. 40–41.
3. Веригин Г. И. Применение комплексного антигомтоксического препарата Траумеел S в стоматологии // Биологическая терапия.— 1998.— № 2.— С. 35.
4. Клейникова А. А. Опыт применения комплексных антигомтоксических препаратов (Траумеел S, Osteoheel и Calcohel) при лечении пародонтитов // Биологическая терапия.— 1999.— № 1.— С. 44.
5. Марченко А. И. Результаты применения антигомтоксического препарата Траумеел S в терапии пародонтитов / А. И. Марченко, В. В. Бокша // Биологическая терапия.— 2000.— № 1.— С. 35–37.
6. Никоненко А. Г. Критерии сравнения эффективности аллопатических и антигомтоксических препаратов // Биологическая терапия.— 2000.— № 1.— С. 44–47.
7. Салиева З. С. Траумеел S в коррекции процессов нарушения перекисного окисления липидов при тяжелом течении гнойно-воспалительных процессов в челюстно-лицевой области // Биологическая терапия.— 2000.— № 1.— С. 38–40.

Использование антигомтоксической терапии в комплексном лечении генерализованного пародонтита

Л. В. Дерейко, О. О. Жизномирская, Л. Г. Самойлюк, Г. Г. Трух, Т. О. Нефедова

В статье рассматриваются уточнения показаний к применению антигомтоксических препаратов как альтернативных традиционной медицине у больных генерализованным пародонтитом разной степени тяжести с отягощенным анамнезом (аллергоанамнез и наличие фоновых заболеваний).

The importance of antihomotoxic therapy for generalized parodontitis combined treatment

L. V. Dereiko, O. O. Zhyznomyrs'ka, L. H. Samoiliuk, H. H. Trukh, T. O. Nefiodova

In the article the specifications are reviewed for indications to antigomotoxic preparations application, as alternative to traditional medicine in patients with different stages of general periodontitis with burdened anamnesis (allergological and somatic diseases).